

φοβερίζουν πολλοί. Είναι μερικοί που σκέφτονται και συβουλεύουν, να σηκωθούν πρόρριζα απ' τις πατρίδες τους, για να κατέβουν στην Ελλάδα, μὴν υποφέροντας τὸ Βούργαρο, καὶ φοβώντας καμιά καινούργια Ἀχίλαο. Πρέπει νὰ φροντίστε μὴ γίνει ἀφτὸ τὸ κακὸ. Μερικοὶ ἀπὸ μᾶς θυμοῦνται τί ἔκαμναν οἱ Βενετσιάνοι στοὺς Ἀουστριακοὺς, ὅταν ἡ Βενετία εἶταν Ἀουστριακὴ. Κι ἂν θελήσουν οἱ Βούργαροι νὰ μᾶς πάρουν ἐκκλησιᾶς καὶ σχολειά, θὰ στείλουμε τὰ παιδιὰ μας, τ' ἀδέρφια μας σὲ δικὰ μας σχολειά: δόξα τῷ Θεῷ, ἡ Πόλη δὲν εἶναι μακριὰ μὲ τὸ Ζωγράφειο τῆς, τὴν Ἐμπορικὴ τῆς, τὴ Μεγάλῃ Σκολή, τὸ Ροβέρτειο τῆς. Μὰ κείνοι που δὲν μποροῦν; μὰ οἱ πολλοὶ που δὲν ἔχει κανεὶς τὴν ἀπαίτηση νὰ γίνονται καθημερινὰ ἥρωες; Ἄφτοι τί νὰ κάνουν; Γι' ἀφτοὺς τοὺς καημένους τὰ παρακάλια μας. Ἐμεῖς θὰ κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε, μὰ ἡ δύναμή μας εἶναι μικρὴ. Μὴ μᾶς ἀναγκάστε νὰ ἐκπατριστοῦμε. Πῶς ν' ἀφήσουμε τίς Σαραντακκλησιᾶς, τὴν πατρίδα μας, μὲ τὰ Ἑλληνικά τῆς χωριά, τὸ Σκοπὸ, τὴ Γέννα, τὴ Βίζα, τὴν Πέτρα, τὸ Σκούπελο; Πῶς νὰ ἐκβουργαριστοῦμε; Γι' ἀφτὸ φωνάζουμε: Σᾶς θέλουμε, φροντίστε καὶ γιὰ μᾶς.

Σᾶς θέλουμε!

Ροβέρτειο, Πόλη Γεν. 21. 913 Φ. Π. ΦΛΩΡΙΑΔΗΣ

ΑΓΙΟΝΟΡΕΙΤΙΚΑ

(Γράμμα πολεμιστῆ ἀπὸ τὸ Μπιζάνι)

Μοῦλες, 18—1. 913

Προχτὲς που εἶμουνα στὶς προφυλακὰς στ' Αὐγό, μοῦ ἔλεγε ὁ λοχαγὸς μου, πῶς εἶδε ἕνα «Σέλας» τῶν Πατρῶν κ' ἔγραφε ὅτι τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀποφασίστηκε νὰ γίνει δημοκρατία καὶ νὰ συγκεντρῶναι τὴν ὀρθοδοξία! Δὲν ξέρω ἂν ἔτσι εἶναι. Μὰ ὅπως καὶ ἂν ἔχει τὸ πράμα κάτι, γύρω ἐκεῖ, ἡ Ρωσία θὰ προσπαθοῦσε νὰ γίνει. Μακάρι νὰ εἶναι ψέμα καὶ νὰ πάει χαμένο τὸ γράμμα μου.

Ξέρετε καλὰ πῶς εἶναι τ' Ἅγιονορείτικα 20 μοναστήρια: τὰ 17 Ἑλληνικά, 1 Βουλγάρικο, 1 Σέρβικο, μιά σκῆτη Ρουμανικὴ, (1 Ρούσικο καὶ πολλὰς σκῆτες καὶ μιλιῶνι κελλιὰ καὶ καθίσματα). Γιατί τὸ ἔβαλα σὲ παρενθεσι; Γιατί ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι χτισμένα ἀπὸ τὴν Ἐθνότητα που καὶ τώρα ἔχουν. Τὰ Ρούσικα ἔμωσ εἶναι παρμένα σιγὰ σιγὰ ἀπὸ δικούς μας.

Σ' ἕνα μοναστήρι, εἶναι ἡγούμενος ἢ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸ κόμμα που ἐπικρατεῖ: μὰ μπορεῖ νὰ εἶναι

καὶ κινέζικο κόμμα; Κινέζος ὁ ἡγούμενος. Τὸ κόμμα που ἐπικρατεῖ, πετάει ἔξω ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τοὺς ἀδύνατους. Καὶ ὅταν ἰσχυροὶ καὶ ἀδύνατοι εἶναι τῆς ἴδιας φυλῆς, δὲν ἔχει νὰ κάνει—ἔθνικα—γιατί οἱ διωγμένοι, μὲ πλάγια μέσα, μὲ ραδιουργίαι, μὲ χρῆμα τὰ φτιάχνουν μὲ τοὺς μέσα, μπαίνουνε σιγὰ σιγὰ, καὶ μιὰ σιγμῆ, οἱ μέσα πᾶνε ἔξω κτλ. Ἔτσι γίνεται κάθε μέρα ἐκεῖ. Μὰ ὅταν ἐπικράτησε φυλὴ σ' ἕνα Μοναστήρι, ποτὲς δὲν ξεκολλάει ἀπὸ κεί, πρὸ πάντων ἂν εἶναι Ρούσοι. Ἔτσι γίνηκε γιὰ τὸν Ἅγιο Παντελεήμονα. Εἶτανε Ἑλληνικὸς, γίνηκε καὶ ἔμεινε πιά Ρούσικος. Τώρα τὸ καλύτερο Μοναστήρι μας, τὸ Βιτοπαῖδι, ἔχει 140—150 καλογέρους, μέσα—λέω μέσα, γιατί μπορεῖ νὰ ἔχει καὶ στὰ μετόχια, ἀλλὰ ὄχι παραπάνω ἀπὸ 40—50, καὶ ἀπ' αὐτοὺς οἱ περισσότεροι μπορεῖ νὰ εἶναι ἐξόριστοι, διωγμένοι κτλ. Ἐνῶ τὸ Ρούσικο ἔχει ἀπάνω ἀπὸ 1500!

Σκῆτη Ἑλληνικὴ δὲν ἔχει παραπάνω ἀπὸ 13. Οἱ Ρούσικες ἔχουν 800! 600! Κελλι Ἑλληνικὸ ἔχει 3. Ρούσικο 80! 50! 40! Καὶ ἔτσι ὁ πληθυσμὸς ὁ Ρούσικος, σὲ ψυχόμετρο, εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ δικό μας.

Τώρα,

Ἄν γίνει δημοκρατία, τί θὰ γίνει; Τὰ Μοναστήρια θὰ κρατήσουν νὰ μὴ βάλουν μέσα Ρούσους! Τότε τί διάβολο δημοκρατία θὰ γίνει; Τί κέντρο ὀρθοδοξίας; Αὐριο θὰ διαμαρτυρηθεῖ ἡ Ρωσία γιατί ἀνάλογα μὲ τὸν πληθυσμὸ τῆς ἔχει ἕνα μοναστήρι! Ἄν δὲν βάζουμε μέσα οἱ δικοὶ μας Ρούσους κοινοβιάζουν, ὅπως λένε—πάλι θὰ φωνάξουν, γιατί εἶναι μοναστήρια μας που ἔχουν μέσα μονάχα 7! (Σταυρονικήτα) γιατί λοιπὸν νὰ μὴ μπεῖ καὶ ἕνας Ρούσος; Καὶ ἔτσι μυρμήγκια Ρούσοι θὰ κουβαληθοῦν. Ἡ πάλι οἱ Ρούσοι θὰ ζητήσουν τόπο νὰ χτίσουνε μοναστήρια ἀνάλογα μὲ τὸν ὀρθόδοξο πληθυσμὸ τους. Ἄλλὰ καὶ ἂν μείνουνε ὅπως ἔχουνε, πάλι μὲ χρόνια θὰ γίνει Ρούσικο. Οἱ Ρούσοι αὐγατίζουν μέρα τὴ μέρα: οἱ δικοὶ μας λιγοστεύουν. Ποιὸς καλὸς θὰ βρεθεῖ νὰ πάει νὰ γίνει καλόγερος ἀπὸ εὐσέβεια! Καὶ ἔστω βρεθεῖ: μὰ ἀνάλογα τοῦ πληθυσμοῦ μας, πόσοι; Τρεῖς καὶ τέσσερις δὲ φτάνουνε. Ἐνῶ μέσα σὲ τόσα ἑκατομμύρια Ρούσους βρῖσκονται. Πρέπει νὰ ἀνοίξουμε τίς φυλακὰς μας νὰ στέλνουμε ἐκεῖ τοὺς κατάδικους νὰ γεμίζουν τὰ Μοναστήρια! Νέοι νὰ πᾶνε, πόσοι θὰ πᾶνε; Καὶ συμφέρεῖ σ' ἕνα νέο νὰ πάει νὰ κλειστεῖ ἐκεῖ μέσα; Μὰ καὶ ἂν βρεθεῖ, πάλι πόσοι θὰ βρεθοῦνε; Ἡλικιωμένοι;! Πρέπει νὰ ἔχουνε τίποτα χρηματάκια 100—200 λίρες. Μὰ ἂμα ἔχει 100—200 λίρες, κάνει ἄλλη δουλιὰ. Νὰ τὸν δεχτοῦνε μὲ ἐπιβολή!! Ὄχι! θὰ τὸν κάνουνε νὰ φύγει

άπάνω στο μήνα, χωρίς να το καταλάβει και θα λείει «εὐχαριστώ» και «τί καλοί άνθρωποι». Είναι πολύ-πλοκος ὁ ἄγραφος ὀργανισμὸς τοῦ βουνοῦ ἐκείνου. Αὐτοὶ οἱ δικοὶ μας εἶναι ποὺ τὰ ζητᾶνε αὐτά· ἐγὼ κῶδω τὸ κεφάλι μου. Ἐπρεπε ἐκεῖ νὰ βρίσκονται ἄνθρωποι μὲ νοῦ νὰ παίζουσι τοὺς διαβόλους· αὐτοὺς και νὰ τοὺς παρασύρουσι. Ἐγὼ οὐ δὲ θέλουσι τὴν Ἑλλάδα τὸ ἕξαιρα, τὸ ἔχω ἀκούσει ἀπὸ ἴδιους. Ὁ Μακαρίτης, τοὺς ἔχει βάλει αὐτὴ τὴν ἰδέα και εἶναι Ρούσικη πολιτικὴ.

Λοιπὸν,

Μ' ἔλα αὐτὰ, θέλω νὰ καταλήξω ὅτι χωρίς ἄλλο αὐτὸ τὸ ὄρος θὰ γίνῃ Ρούσικο μὲ καιρὸ. Και ξέρετε ὅτι, ἔχει παντοῦ γιοματὸ μετόχια μεγάλα — νὰ· ἡ Θάσος εἶναι ἄπάνω κάτω δικιά τους, τὸ Βουλγάρο εἶναι Ζωγραφίτικο, δηλαδὴ Βουλγάρικο.

Κάποιος μοῦπε, «ἀς πάει στὸ διάβολο, τί νὰ τὸ κάνουμε»; Τὸν καχὸ του τὸν καιρὸ.

Ἄμα γίνῃ ἐκεῖ Δημοκρατία, — νομίζω τὸν ἴεαυτὸ μου γελοῖο νὰ λέω Δημοκρατία μὲ ὅποιον κανονισμό, και νὰ μὴ λέω Ρουσία — ἔχει μεγάλη στρατηγικὴ σημασία. Γίνεται φρούριο γερὸ ποὺ ἐπικρατᾷ γερὰ τὸ Βόρειο Αἰγαῖο ὡς τὰ Στενά, κάτω ὡς τὴ Σκίαθο κτλ. Εἶναι ἓνα Ρούσικο φρούριο στὸ Αἰγαῖο. Νὰν τὸ ἀποκλείσεις, ἀπὸ ποῦ; Ἄπ' τὴ θάλασσα; Τί ἀνάγκη ἔχει; Γιὰ τροφές; Μὰ ἔχει ἀπέναντι ὅλη τὴ γλώσσα δικιά του· εἶναι μετόχια του και ἡ Καλαμαριά ἐκεῖ εἶναι σταραποθήκη του και κουβαλάει σὲ ἓναν ἀποκλεισμὸ μὲ καιρία ποὺ θὰ τὰ προστατεύουσι τὰ κανόνια τοῦ φρούριου. Τέλος πάντων, αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου κ' ἔχω δίκαιο.

Ἦθελα νὰ ἔγραφα στὸ «Νουμᾶ», ἀλλὰ σκέφτηκα ὅτι θὰ τᾶγραφα γιὰ σὰς μονάχα κ' ὕστερα ἔπρεπε — μιὰ ποὺ θὰ τὰ ἔβλεπον και ἄλλοι — νὰ γράφω προσεχτικὰ και πῶς πολλὰ και δὲν μπορῶ. Εἴμαστε σήμερα μέσα στὰ χιόνια βουτηγμένοι, ζαρωμένοι μέσα σ' ἀντίσκηνο, πῶς διάβολο νὰ γράψεις. Γι' αὐτὸ εἶπα νὰ γράψω ἴσια σὲ σὰς.

Γιὰ προσέξτε γιὰ τὸν Ἄθωνα τί διάβολο γίνεται; Πρέπει, μοῦ φαίνεται, νὰ ποῦν τὴ γνώμη τους και ὁ Κουντουριώτης και ὁ Δαγκλῆς, πῶς ἂν γίνῃ Ρούσικο θὰ μᾶς παραλύσει τὸ Αἰγαῖο.

Μ. ΓΚΙΩΝΗΣ

— Ὁ συνεργάτης μας κ. Παῦλος Γιαννῆλιας, μηχανικός στὴ Βιέννη, ἔστειλε στο Μασσούλα 400 δρ. και 10000 δελ. τάρια καλλιτεχνικὰ νὰν τὰ πουλήσει γιὰ τὸ «Λευκὸ σταυρὸ».

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΜΠΕΡΞΩΝ

Ἄγαπητὲ Νουμᾶ,

Δὲν εἴσυνα χτὲς τὸ βράδυ στὸν Ὅμιλο. Μοίριζε Παρίσι.

Ὁ φίλος κ. Καζαντζάκης εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς διαβάσῃ μιὰ σύντομη ἀνάλυση τῆς φιλοσοφίας τοῦ Μπερξῶν. Ἡ Ἀθήνα δὲ φανταζόντανε βέβαια τόσο modernisme ποὺ δὲν μπορούσε ἕμως νὰ βρεθῇ παρὰ σ' ἓνα κέντρο δημοτικιστικὸ ἀφοῦ ὁ δημοτικισμὸς ἀντιπροσωπεύει πᾶς σήμερα ξέχωρα ἀπὸ τὴ γλωσσικὴ και κάθε ψυχικὴ και ἰδεολογικὴ ἀναμόρφωση.

Ἀφορμὴ τοῦ γραμματοῦ μου εἶνε ἡ ἐπίσημη αὐτὴ ἐμφάνιση τοῦ Μπερξωνισμοῦ στὴν Ἀθήνα, ὅπως σοῦγραφα πάρα πάνω και ποὺ δὲν ἤθελα νὰ μείνῃ ἀπολέμητη, ζεύροντας πῶς στὴ Γαλλία γίνε-ται ἀληθινὸς ἀγώνας γιὰ τὴ νέα αὐτὴ φιλοσοφία ποὺ διακρίνεται γιὰ μιὰ περίεργη εὐκνησία τῶν ἀρχῶν της, ὅπως λένε, ἀφοῦ μποροῦν νὰ προσαρμῶζονται σὲ κάθε φιλοσοφικὴ ἰδεολογία.

Αὐτὸ τὸ βλέπουμε και στοὺς διάφορους μαθητὲς τοῦ Μπερξωνισμοῦ ποὺ τὸν ἐξηγοῦνε ὁ καθένας σύμφωνα μὲ τῆς ψυχικὲς κλίσεις τους. (Le Roy uue philosophic nouvelle, R. Gillouin Philosophi de M. H. Berhson J. Segond L' intuition Bergson nienne, J. Désaymard La penscé de Henri Bergson).

Ἔτσι π. χ. ὁ Le Roy προσπαθεῖ νὰ τραβήξῃ τὸν Μπερξωνισμὸ ἀπὸ κάθε κατεύθυνση πρὸς τὸν ἄθεο Μονισμὸ παρασύροντάς τον στὴν καθολικὴ Πίστη σ' ἓνα Δημιουργό, ὁ Gillouin πάλι φαίνεται ἐπιφυλακτικὸς στὴν ἀπειθῶση τῆς ζωῆς στὴν ὅποια καταλήγει κατὰ τὴ γνώμη του τὸ φιλοσοφικὸ σύστημα τοῦ Μπερξῶν. Δὲ θάτανε ἄκαιρο σ' ὅλο αὐτὸ τὸ θόρυβο ποὺ γίνεται στὴ Γαλλία γύρω ἀπὸ τὴς φιλοσοφικὲς ἀρχὲς τοῦ Μπερξῶν ν' ἀναφέρουμε και τὴ γνώμη τοῦ κλασικοῦ ἀντιπάλου τοῦ Μπερξωνισμοῦ, τοῦ J. Benda (Philosophie de la mobilité) ποὺ θεωρεῖ τὴ φιλοσοφία τοῦ Μπερξῶν σὰν μιὰ «Ἰδεολογικὴ Μπλόφα» και ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴ χαρακτηρίσῃ μᾶλλον σὰν μιὰ λυρικὴ διάχυση, σὰν ἓνα ὕμνο λατρείας, σὰν ἄρθρο Πίστης τέλος πάντων, ποτὲ ἕμως ἀκέραια φιλοσοφία.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἡ φιλοσοφία τοῦ Μπερξῶν ξεχωρίζεται σὲ δυὸ κεφάλαια ὀλοκάθαρα. Μιὰ καινούργια φιλοσοφικὴ ὄψη ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος και μιὰ μεταφυσικὴ δημιουργία ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὄχι ὅμως πολὺ πρωτότυπη.